

ІСТОРИЯ НАУКИ Й ТЕХНІКИ

УДК 62-092.2(477.75)»19»

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5984.2024/1.34>

Ворошилін М.В.

Державний університет інфраструктури та технологій

Ткаченко О.В.

Державний університет інфраструктури та технологій

Михайлов О.В.

Державний університет інфраструктури та технологій

ЖИТТЯ І НАВЧАННЯ ГРИГОРІЯ ПЕРЕДЕРІЯ: ВІД СТУДЕНТА ДО ВЧЕНОГО

Стаття розглядає життєвий та навчальний шлях Григорія Передерія, від його вступу до Інституту інженерів шляхів сполучення до досягнень наукового та професійного розвитку. Зокрема, розглядаються умови навчання, методи вивчення, а також вплив викладачів на формування його професійної кар'єри. Особлива увага приділяється взаємодії з професором Л.Ф. Ніколаї та її впливу на подальший розвиток Передерія як вченого. Також описується перехід від студентства до наукової діяльності, зокрема, отримання ступеня ад'юнкта та підготовка дисертації. Розкриваються ключові події, які визначили його науковий шлях, та відзначаються основні особистості, що впливали на нього у різні періоди життя.

Додатково, стаття розглядає важливі моменти в кар'єрі Передерія, зокрема, його перехід до роботи асистента на кафедрі мостів та подальші зусилля в отриманні вченого звання. Висвітлюється його співпраця з колегами та вплив на наукову спільноту у сфері інженерії. Наводяться деталі професійних досягнень та внесок у розвиток галузі, які відображають його значущість як науковця та практика. Загалом, стаття пропонує докладний огляд ключових етапів життя та кар'єрного шляху Григорія Передерія, розкриваючи його значення для інженерної спільноти та наукового світу.

Ключові слова: Григорій Передерій, навчання, Інститут інженерів шляхів сполучення, наукові досягнення, вчений, професійний розвиток.

Постановка проблеми. Необхідність дослідження полягає в розкритті процесу навчання та професійного розвитку відомого інженера Григорія Передерія у контексті Інституту інженерів шляхів сполучення та його подальшої наукової кар'єри. Ця проблема стосується не лише особистої історії Передерія, але й важливих аспектів навчально-виховного процесу та впливу викладачів на студентів у період формування їхньої професійної ідентичності. Важливість такого дослідження полягає у встановленні факторів, що впливали на професійний розвиток відомого інженера, та їхнього значення для сучасної інженерної освіти та науково-технічного прогресу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існує обмежена кількість публікацій, що розгля-

дають життєвий та професійний шлях Григорія Передерія. Деякі з цих публікацій [1–2] зосереджуються на окремих етапах його кар'єри, таких як навчання в Інституті інженерів шляхів сполучення або робота асистентом на кафедрі мостів. Більшість публікацій акцентують увагу на історичному значенні внеску Передерія в інженерну науку, особливо в контексті мостобудування та інших галузей інженерії. Існує потреба у подальших дослідженнях, що ретельніше аналізували б життєвий та професійний шлях Григорія Передерія, враховуючи його вплив на сучасну інженерну освіту та практику. Такі дослідження могли б допомогти краще зрозуміти процеси формування професійних ідентичностей у інженерній галузі та виявити ключові фактори успіху у цій сфері.

Постановка завдання. Мета статті полягає в дослідженні життєвого та професійного шляху Григорія Передерія, зокрема, його навчання в Інституті інженерів шляхів сполучення та подальшого наукового розвитку.

Виклад основного матеріалу. Нами виявлені «Спогади професора Г.П. Передерія», які є надзвичайно важливим архівним документом, підготовленим як кажуть «з перших рук» [1]. Звичайно, у нас немає можливості передати його повністю. Однак інформацію про студентські роки та його педагогічну діяльність ми все ж опублікуємо.

До Інституту інженерів шляхів сполучення Г.П. Передерій вступив у 1892 році, витримавши великий конкурс. На 1-му курсі стало 140 осіб, частина з яких була прийнята поза конкурсом – згідно розпорядження Міністра шляхів сполучення царської Росії. Це був особливо великий набір, викликаний розгортанням будівництва нових залізниць і, що головне, будівництвом Транссибірської магістралі. На старших курсах їх поменшало, а 5-й курс взагалі закінчило 50 студентів. Проживали студенти по кілька осіб в одній кімнаті середньої величини, яка вечорами освітлювалася гасовими лампами, від яких температура у кімнаті ставала настільки високою, що студенти не могли займатися підготовкою занять.

Як свідчить Г.П. Передерій, дисципліна в Інституті була на належному рівні. Директором Інституту шляхів сполучення в Санкт-Петербурзі в цей час був Герсеванов, який користувався повагою як серед студентів, так і серед чиновників Міністерства шляхів сполучення. Він інколи демонстрував деяку незалежність у питаннях оцінки поведінки студентів у політичних справах, не ладив із жандармами і таємною поліцією. Він був похилого віку, мешкав в Інституті, поряд з колонним залом, в якому була бібліотека. Щоденно обходив навчальне приміщення і якщо бачив студентів не на лекціях, поважно пропонував негайно йти на заняття.

Студенти курсу, на якому навчався Г.П. Передерій, займалися дуже активно. Відбір їх при вступі проявився дуже відчутно. З його курсу при закінченні Інституту на мармурову дошку в залі Інституту були записані 3 особи. За висотою оцінок вони не поступалися один одному, тоді як звичайно відраховувалися один, інколи двоє.

Г.П. Передерій вчився охоче, його більше тягнуло до будівельної справи. Він мріяв ще при вступі до Інституту про будівництво залізниць, мостів. Його батько будував великі вітряні млини і тому з дитинства молодий Григорій залучався до деяких будівельних робіт [3].

Приблизно з вересня 1892 р. розпочалося посилене вивчення фахових дисциплін. Дуже чудово було поставлене викладання математики. Директор прикладав усіх зусиль, щоб на кафедрах в Інституті працювали найкращі викладацькі сили тодішньої столиці і зокрема з Петербурзького університету. Математику читали професори: Поссе, Граве, Іванов.

На 1-му курсі, в 1-му семестрі читалася аналітична геометрія. Її читав професор Граве, читав дуже добре, чітко, зрозуміло. Слухати його було не втомливо. Для молодого Григорія ця дисципліна була новим предметом із неочікуваним змістом. Він звик проводити паралелі та перпендикуляри циркулем і лінійкою, а тут враз це робилося за допомогою формул та рівнянь. Абсолютно новий метод вирішення геометричних завдань, зображення ліній рівняннями і всілякі маніпуляції з ними вимагали великої уваги, напруження думки, уявлення, щоб їх осягнути. Цьому дуже допомагала постановка викладання, яка постійно заслуговувала повної уваги.

В кінці кожної неділі, у суботу, студенти першого курсу повинні були пройти «репетицію» з якогось одного предмета, тобто часткові екзамени в обсязі прослуханого відрізка курсу. Не з усіх предметів, а з найважливіших: математики, фізики, геодезії, не більше 4–5 предметів. Таким чином, з аналітичної геометрії доводилося здавати своєрідний іспит через кожні 4–5 тижнів. Випробовування здійснювалося у групі із 20–25 осіб і полягало у вирішенні задач, рідко задавався теоретичний висновок. Щоб успішно здавати ці «репетиції», слід було студентам працювати дуже регулярно.

У неділю, понеділок та вівторок, після повернення з Інституту додому, у свою кімнату, в якій Григорій Передерій жив разом з товаришем, він міг розпоряджатися своїм часом як хотів. В інші дні, він активно вчився. Працював він за допомогою конспектування, цьому він навчився ще до Інституту, працював повільно, детально продумуючи весь зміст. І так крок за кроком. Він не прагнув запам'ятовувати, він не вирішував великої кількості завдань, а старався їх зрозуміти і запам'ятати зміст того, чому навчався. Те, що він здобував з книги читанням і роздумами, він записував у конспект, іноді словами, іноді формулами з підкреслюванням та іншими знаками виділяв суть. Йдучи на «репетицію», Г. Передерій перелистувал опрацьований матеріал, раніше вивчений, а якщо заглядав у конспект, то без натиску, тому роль конспекту зводилася до систематизації його нових знань, до їх формулювання своїми словами і в поєднанні з іншими знааннями, до засвоєння, а не до повторення [4].

Таким методом навчання, при середніх здібностях, Г. Передерій сягав блискучих результатів. Отримавши на екзамені завдання, він не підбирав у пам'яті схожу, відому йому задачу, а вирішував її по суті самостійно, використовуючи теорію. Вирішував повільно, крок за кроком, але завжди вірно.

З інших предметів Г. Передерій охоче слухав лекції з хімії професора Коновалова. Особливо цікавими були лекції про великі узагальнення щодо будови речовини, про загальні закони хімії, про систему Менделєєва і ін., що заводило його в глибини науки про природу.

На старших курсах Г. Передерію, починаючи з 3-го курсу, все більше і більше надавалася свобода розпоряджатися часом. На 3-му курсі «репетицій» вже не було, давалися домашні завдання, семестрові і річні екзамени. Гуртки та нові знайомства відкидали на інший план почуття обов'язку у свідомості студента Г. Передерія і усвідомлення необхідності активно навчатися. Він залишив метод роботи з конспектами і став вивчати усі предмети – як вдасться.

На 4-му курсі, наприклад, він повинен був слухати курс «Мости». Читав цей курс проф. Л.Ф. Ніколаї, людина з вигляду сувора, недоступна, але по суті дуже добра і ввічлива. Професор багато працював за своєю спеціальністю, користувався повагою і великою любов'ю у студентів. Він дуже багато часу проводив зі студентами у креслярській кімнаті дипломників: перевіряв їхні розрахунки, разом з ними обговорював деталі. До нього було важко потрапити на консультацію, особливо студенту, який завершував свій дипломний проект. На жаль Григорію Передерію не вдавалося потрапити на його лекції, які професор читав з 9 до 11 ранку (він так рано не міг потрапити до Інституту). На консультацію з дипломного проекту одного разу він потрапив до нього. Коли Ніколаї побачив, що Передерій визначив зусилля по довгих лініях, які він недолюблював, і не довіряв достатній продуктивності нового методу, він взявся перевіряти його розрахунки за допомогою способу Ріттера. Як тільки Григорій це зрозумів, він поспішив звільнити його від цього, пообіцявши, що зробить цю перевірку вже сам. Відтак Г. Передерій зустрічався з професором на перехідних екзаменах з 4-го на 5-й курс, та при завершенні Інституту на захисті дипломного проекту та на екзамені, який супроводжував проект. Таким чином, курс «Мости», як і інші спеціальні предмети, такі як «Порти», «Внутрішні водні комплекси», «Машинознав-

ство» та ін. доводилось опанувати самому за допомогою книг та проектів, при дуже незначній допомозі наукового персоналу. Дуже багато було свободи, а дисципліни не вистачало. І тому результат був посередній. В житті, потім, мости він став вивчати самостійно, вже на практиці. Врешті-решт, як зазначає сам Г.П. Передерій, може це було й непогано. Він вийшов з Інституту без «традицій», які не завжди мають цінність [5].

Дипломний проект про мости Г. Передерій виконував згідно такого завдання: проект мосту довжиною 120 м, консольної системи за типом мосту через р. Варту (в Німеччині). Називалося це проектом мосту, а по суті справи мова йшла винятково про прогінну будову. Яка ріка, які ґрунти, горизонти води, льодоходу? Який отвір мосту, як він ділиться на прогони? Чому потрібно застосувати консольну систему і чому за типом моста через р. Варту? Усі ці капітальні питання проектування мосту залишилися з боку, або не задавалися. Так викладали в Німеччині, так викладали і в Російській імперії. Г.П. Передерію залишалося тільки за нашими навантаженнями і нашими допусками напруг знайти зусилля і поєднання розрахунком, і за конструкцією, яка застосовувалася на мосту через р. Варту, накреслити креслення ферм. Дипломних проектів в Інституті тоді було чотири, часу на це відводився цілий рік. Однак, більша кількість проектів призводила до того, що кожний з них за обсягом представляв щось наповоді вправи. Інженерний дипломний проект стосовно мостів, і за обсягом, і за глибиною розробки значно перевершував старий проект.

Стосовно студентського співтовариства, то за складом свого характеру, Г.П. Передерій обмежив себе колом знайомих студентів. Його однокурсники відразу розбились на групи. Група, у якій працював Григорій, була однією з найбільш демократичних. На 1-му і особливо на 2-му курсах Г.П. Передерій крутився у позаінститутських угрупованнях, в земляцтвах, і, зокрема, серед студентів-технологів, близьких до революційних гуртків того часу. В цей час (1892–1894 рр.) революційні гуртки технологів переходили на вивчення соціал-демократичної літератури: Плеханова, Каутського і Маркса. Ще до Інституту Г.П. Передерій читав народницьку літературу і перейти до вивчення Маркса не спішив. Читав «Історичні листи» Лаврова, праці Карєєва, Михайловського, а загалом «плавав без керма, і без вітрил», займаючись в основному інститутським навчанням. Весною 1894 р. у нього було проведено обшук, який завершився благополучно. За декілька днів до цього, Г.П. Передерій щось конспектував

із заборонених творів Льва Толстого. Закінчивши роботу і забравши певну підпільну літературу, він відніс це куди слід і після півночі повернувся додому. Зайшовши до себе в кімнату, він застав обшук, який вже завершували.

Забрали у нього щоденники, листи, «Капітал» К. Маркса французькою мовою (який в той час вільно продавався у магазині Вольфа, в Гостинному дворі). Запропонувавши йому зайти до них вранці, непрохані гості попрощались. Справа закінчилася попередженням.

Приблизно в цей час гурток технологів розпався, хтось був висланий, інші зайнялися навчанням. Після канікул на 3-му курсі, коли часом студенти могли розпоряджатися більш вільно, колійники, осіб з 10, створили гурток для вивчення «Капіталу». Опрацювали ґрунтовно, але далі цього справи не пішли. Зайнялись колійними науками.

Усі ці роки студентських заворушень не було. Лише одного разу, на 5-му курсі були студентські виступи з приводу самоспалення революціонерки Ветровой в Петропавловській фортеці, але групу, де навчався Передерій це вже не цікавило. Вона з головою поринула в підготовку дипломних проєктів. У 1897 р. Г.П. Передерій закінчив курс і 10 років працював на залізницях [2].

Весною 1907 р. він безробітним переїхав з Москви до Петербурга. Професор Л.Ф. Ніколаї запропонував йому роботу асистентом у нього на кафедрі мостів. Невдовзі Григорій Передерій подав одну з друкованих своїх праць в якості дисертації на ступінь ад'юнкта Інституту. Ця ступінь давала право зайняти кафедру з обраної спеціальності. Від екзаменів Рада Інституту його звільнила, тому що він мав вже декілька друкованих праць. Відгук про дисертацію Рада зобов'язала дати професору Ніколаї. Однак через його велику завантаженість ця справа затримувалася. Однак, Григорій зустрівся з ним, він згадав про дисертацію і сказав йому, що скоро цю справу зрушить з місця. Але на жаль це була його остання зустріч з професором Ніколаї – невдовзі він помер. Кафедру очолив Солов'йов, дуже скромний, щиросердечний і працелюбний науковець, але без особливих амбіцій.

Час йшов. У Політехнічному інституті відкрили два нових факультети. Один з цих факультетів називався Інженерно-будівний – програми в ньому співпадали з програмами Інституту шляхів сполучення. Г.П. Передерію запропонували захищати дисертацію там. Однак, потрібно було здати ще два іспити, оскільки Політехнічний Інститут за рідкісним винятками не звільняв від екзаменів.

У 1909 р. Г.П. Передерій успішно захистив дисертацію, став завідувачем кафедри «Мости», розгорнув активну діяльність стосовно викладання методом проєктів. Писав підручник «Курс мостів». Запропонований ним метод складання варіантів і ескізного проєкту, в якості основи для вивчення курсу, давав дуже хороші результати при вивченні курсу студентами. В цей же час Г.П. Передерію захотілося впровадити свої ідеї і в Інституті інженерів шляхів сполучення, де він колись навчався і продовжував бути викладачем.

Рада Інституту погодилася надати Г.П. Передерію можливість впроваджувати в навчальний процес його ідеї. Він вважав це прийнятним і з захопленням взявся за роботу. На заняттях у нього було багато студентів, робота йшла успішно. І потім він став помічати, що студентів стає все менше і менше. Нарешті жодного. У чому ж справа? Ось як пояснює це сам Г.П. Передерій: «І тут я визнаю, що студенти вже вправи зробили і отримали залік... у мого співробітника, старого викладача курсу «Мости», який вважав мою затію невіглаством, яка ніби-то заперечувала довгорічну працю старих викладачів. Він не стидався висміювати мої настанови, хвалив студентів, ставив п'ятірки і за одним проєктом, який передавався студентами один одному, пропускав десяток студентів. Я переконався, що, не маючи достатніх прав, реформувати викладання мостів не вдасться і пішов з Інституту» [2].

У 1920 р. до Г.П. Передерія з'явилася делегація студентів Інституту шляхів сполучення і запропонувала виставити його кандидатуру на вільну кафедру мостів. Делегати запевнили, що він буде мати підтримку у студентства та й деякої кількості молодих викладачів. Професура уся була проти цього рішення.

Г.П. Передерій погодився. І, справді, був обраний на кафедру «Мости». Однак до нього дійшли слухи, що і частина студентства була незадоволена його обранням. Григорій Петрович вирішив «порозумітися» з цією частиною студентства. І прочитав в Актівому залі Інституту, переповненому студентами, доповідь про метод викладання, якого він планував дотримуватися. В якості прикладу про практичні результати він навів результат конкурсу стосовно проєкту Саратовського мосту через р. Волгу. Він навів проєкт з вагою погонної споруди 14 тонн на погонний метр, замість 21 тонни у своїх конкурентів (що на 50% більше). Він показав під час доповіді, що це не випадково так вийшло. Уся справа у методах роботи над проєктом:

новий метод досліджень, яким він користувався, докорінно відрізняється від тих методів, якими користувалися його конкуренти. Зібрання схвалило його настанови.

Через півроку в Інституті шляхів сполучення розпочалися перевибори ректора. Ректор, тобто керівник Інституту, згідно діючого тоді статуту, обирався Радою Інституту. Рада ця складалася більш ніж із 100 осіб. Була тут велика кількість представників студентства. Вони висунули кандидатуру Г.П. Передерія. Стара професура була ущемлена загрозою виборів Г.П. Передерія в ректори і прикладала усіх зусиль, щоб його провалити. Однак молодь отримала верх всього декількома голосами.

Інститутом керувала Рада через обране ним Правління із 7 осіб під керівництвом ректора. Стара професура зазнала поразки на виборах ректора, проте їй ніхто не перешкодив обрати Правління на свій розсуд. Туди увійшли люди, які були не задоволені результатом виборів і люди, які крокували за тими, хто сильніший. З таким Правлінням Г.П. Передерій повинен був управляти справами Інституту. До інтриг він смаку не мав, витратити енергію на боротьбу з інтригами, на пошуки підтримки в тих, чи інших колах, Г.П. Передерій не був схильний. Він був готовий працювати по суті великих питань, які вже радянська влада поставила перед вузами. Робота важлива, потрібна, корисна. І Г.П. Передерій взявся за роботу. Правління Інституту всіляко її гальмувало. Наприклад, потрібно було відкрити робфак при Інституті. Завдання, яке поставив уряд держави ще до обрання Г.П. Передерія ректором. Рада Інституту доручила цю справу одному із представників остзейської аристократії – фон Пістолькероу. Проїшло декілька місяців, він нічого не робив, тому що «не міг знайти приміщення», тобто 5 кімнат для занять, а сам мешкав на такій площі, яку займала у свій час нижня столова Інституту. Г.П. Передерій пропонує Правлінню Ради Інституту доручити своєму заступнику проректору підшукати приміщення. Через декілька днів Григорій Петрович визнає, що цих кімнат не може знайти і проректор. Довелося самому йти і шукати. Знайшов, при цьому ще одну кімнату взяли із приміщень, які перебували у користуванні кафедри геодезії.

Тут же було вирішено розпочати заняття на Робфаці з 3-го жовтня. Але 3-го жовтня до Президії з'явився завідувач Робфаком і повідомив, що заняття неможливо починати, немає кімнат. Проректор не приготував приміщень, як було домовлено. Були негайно прийняті рішучі заходи і заняття

почалися 3-го жовтня. А через 2 дні до Інституту з'явилася Комісія Виконкому з'ясувати стан справ з Робфаком. На перше ж запитання – чи почалися заняття? – було дано позитивну відповідь. Таким чином вдалося відвести удар від Правління, який готувався проректором, у якого у Петроградській профосвіті працювали друзі із професорів Інституту. Зате йому вдался другий напад. У відсутність Г.П. Передерія Президія під головуванням проректора проф. В'яземського анулювала постанову Президії про надання житлової площі студентам із Робфака, які приїхали на навчання, у 3-му гуртожитку. Студенти опинилися на вулиці і пішли скаржитися до Петропрофосвіти.

Г.П. Передерій дивувався вишуканості своїх ворогів, наглості їх дій, організованості. В той час як Григорій Петрович працював над реформою викладання, над новими планами, вони видумували «гостророзумні» плани з метою дискредитувати його працю.

З приводу кімнати, взятої для робфаку у кафедрі геодезії, 10 жовтня до Правління з'явився завідувач кафедрою і усно у різкій і наглій формі заявив протест, грозячи виходом у відставку. Відняття кімнати від кафедри викликало б усілякі незручності в заняттях, що йому про це пізно повідомили. А повідомити йому повинен був його товариш, все той же проректор.

Навіть завідувач канцелярією робив спробу вказувати Г.П. Передерію як йому діяти. Довелося його звільнити. Проректор також був знятий зі своєї посади. Але замінити його було ніким. Г.П. Передерій запропонував поставити студента – не пройшло. Довелося висунути кандидата із розпливчатою лінією поведінки.

Атмосфера накалялась. На сцену виступило Правління, яке після виступу професора з геодезії запропонувало Г.П. Передерію поставити на чергове засідання Ради Інституту питання про довіру Правлінню. Він поставив, але себе виключив. Це, звичайно, було не те, що потрібно було його ворогам, які задумали цей маневр. Деякі члени Ради Інституту пробували говорити на тему про недовіру, головним чином, ректору. Г.П. Передерій запропонував не торкатися цього питання, так як воно не було в порядку денному. Довелося закрити засідання Ради.

Звичайно, він зробив помилку, погодившись прийняти обрання на ректора. Опори у нього не було. Серед студентів ще не було комуністів, були есери, меншовики та ін. Його прямолінійний радянський курс не був по душі і їм. Скоро справа дійшла до конфлікту з їх представниками у Раді.

Треба було йти у відставку. Підійшли чергові перевибори і Г.П. Передерій склав свої повноваження, пропрацювавши на посаді ректора всього 8 місяців.

Під час громадянської війни і майже повної відсутності дисципліни студенти вузу були представлені самі собі. Стара професура вузів Петрограду організувала якусь об'єднану Раду, яка і давала директиви Правлінням. Ректори тримали з ними зв'язок. Г.П. Передерій від цього ухилився.

Після закінчення громадянської війни, в кінці 1920 р., студентство багатьох наборів повернулося до Інституту завершувати навчання. Радянський уряд взяв курс на поступове оволодіння вузами і приведення їх роботи у порядок. Оволодіння в різних вузах відбувалося різними темпами. Особливо повільно йшло воно в Інституті шляхів сполучення. Лише поступово, обережно студенткомуністи стали прибирати Інститут до своїх рук. Своєю опорою вони тримали професорів Пузиревського і Арнольда, а Г.П. Передерія студенткомуністи Інституту цивільних інженерів запросили на роботу, а згодом і провели в ректори до свого інституту, де він пропрацював 4 роки.

Висновки та пропозиції. Стаття пропонує докладний огляд життєвого та професійного

шляху відомого інженера Григорія Передерія, який відіграв значну роль у розвитку інженерної науки та практики. Через аналіз умов навчання, методів вивчення та впливу викладачів в Інституті інженерів шляхів сполучення, стаття висвітлює ключові аспекти формування професійної ідентичності Передерія.

Зокрема, виявлено, що Інститут став важливим місцем для розвитку майбутнього вченого, де він отримав як теоретичні, так і практичні знання в інженерній сфері. Вплив професорів, зокрема Л.Ф. Ніколаї, на формування професійних навичок та наукову діяльність Передерія був значний.

Дослідження також підкреслює важливість наукових досягнень Передерія, особливо в галузі мостобудування, які внесли суттєвий вклад у розвиток інженерної науки. Його наукова спадщина залишається актуальною і впливовою навіть у сучасних дослідженнях.

У цілому, стаття підкреслює важливість дослідження життєвого та професійного шляху видатних інженерів для збагачення розуміння історії науки та техніки, а також для вдосконалення сучасної інженерної освіти та практики.

Список літератури:

1. Стрелко О.Г. Внесок академіка Г.П. Передерія в розвиток мостобудування і будівельної механіки. Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту: Серія «Транспортні системи і технології». 2009. Вип. 14. С. 191–196.
2. Стрелко О.Г. Г.П. Передерій як історик науки і техніки. Історичні записки: 36. наук. праць. 2009. Вип. 24. С. 218–225.
3. Передерій Г.П. // Українська радянська енциклопедія. – Київ, 1980. Т.8. С. 18.
4. Передерій Григорій Петрович // Українська загальна енциклопедія: Книга знання в 3-х томах / Під голов. ред. І. Раковського. Львів – Станіслав – Коломия: Рідна школа, 1932–1935. Т.1. С. 286.
5. Передерій Г.П. // Український радянський енциклопедичний словник. 1967. Т. 5. С. 136.

Voroshilin M.V., Tkachenko O.V., Mykhailov O.V. GRIGORIY PEREDERIY'S LIFE AND EDUCATION: FROM STUDENT TO SCHOLAR

The article examines the life and educational journey of Grigoriy Perederiy, from his admission to the Institute of Railway Engineers to his achievements in scientific and professional development. Specifically, it discusses the learning conditions, study methods, and the influence of instructors on shaping his professional career. Special attention is given to his interaction with Professor L.F. Nikolayev and its impact on Perederiy's subsequent development as a scholar. Additionally, it describes the transition from studenthood to scientific activity, including obtaining the rank of adjunct and dissertation preparation. The article highlights key events that defined his scientific path and acknowledges the significant personalities that influenced him throughout different periods of his life.

Furthermore, the article examines important moments in Perederiy's career, such as his transition to work as an assistant at the bridges department and his efforts in attaining academic recognition. It elucidates his collaboration with colleagues and his impact on the engineering community. Details of his professional achievements and contributions to the field's development are provided, reflecting his significance as a scholar and practitioner. Overall, the article offers a detailed overview of the key stages in Grigoriy Perederiy's life and career path, revealing his importance to the engineering community and the scientific world.

Key words: Grigoriy Perederiy, education, Institute of Railway Engineers, scientific achievements, scholar, professional development.